

עזרי הזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ד

פרשת כי תשא - תשפ"ד - גיליון 88

מדור הגימטריות

* כל העבר על הפקדים מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה
יִתֵּן תְּרוּמַת יי': (ל' י"ד)
בעל הטורים, מבן עשרים שנה. ס"ת המן - שבא להכריע
שקלים של המן.

והנה המילים בפסוק: מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה יִתֵּן
תְּרוּמַת יי', עולה בגימטריא 2785, (כולל התיבות והאותיות).
וכן המילים: רמז - שיבואו השקלים של ישראל -
ויכריעו שקלי המן, עולה בגימטריא 2785.

* וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הוּא לָכֶם וכו': (ל"א י"ד)
וכתב בספר תורה תמימה, כי קדש הוא - תניא, העושה
מעשה בשבת - המעשה מותרת, מאי טעמא, דכתיב כי
קודש היא, היא קודש ואין מעשיה קודש [כתובות ל"ד א].
והנה המילים בפסוק: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ
הוא, עולה בגימטריא 2540.

וכן המילים: דמכאן - שהשבת קודש היא לכם - ואין
מעשיה קודש, עולה בגימטריא 2540.

* זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ וכו': (ל"ב י"ג)
וכתב רש"י, לאברהם ליצחק ולישראל. אם לשרפה הם,
זכור לאברהם שמסר עצמו להשרף עליך באור כשדים, אם
להריגה, זכור ליצחק שפשט צוארו לעקידה, אם לגלות,
זכור ליעקב שגלה לחרן (שמ"ר מד, ה).

והנה המילים בפסוק: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל
עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ, עולה בגימטריא 2846.
וכן המילים: זה - זָכַר לַאֲבוֹתֶם - לאברהם - באור
כשדים - ליצחק - בעקידה - ליעקב - שגלה לחרן,
עולה בגימטריא 2846.

* שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת בְּחַרִּישׁ
וּבִקְצִיר תִּשְׁבֹּת: (ל"ד כ"א)

ומביא בספר אומר נעם, את דברי הגמ' בשבת ק"ג. על
הפס' "ודבר דבר" שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של
חול, ומכאן לאיסור דיבור חול בשבת, ואף בדברים
המותרים עדיף לקצר, וזה מה שמרמז הפס' בחריש -
החרש בענייני חול, ובקציר - תקצר אף בדיבורים
המותרים.

ונראה לרמז כן במילים בְּחַרִּישׁ וּבִקְצִיר, זהו ראשי תיבות.
בְּחַרִּישׁ - בדברי חול ראוי שפיו ישמור.
וּבִקְצִיר - ואם במותר רואה צורך - ימעיט קצת.

פרפראות וחידושים

* זֶה יִתֵּנוּ כָּל הָעֶבֶר עַל הַפְּקָדִים מַחְצִית הַשָּׁקֶל בְּשָׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשָּׁקֶל מַחְצִית הַשָּׁקֶל תְּרוּמָה לַיי': (ל' י"ג)

ובספר זכרון ישראל הביא בשם מדרש פליאה, שהאות צדי"ק בתיבת
מחצית, מפרידה בין המילים חי למילים מת, והאות צדיק מרמזת על
הצדקה כמו שכתוב - ויעמוד בין המתים ובין החיים, כלומר בין המילים
חי ובין המילים מת של תיבת מחצית, ותעצר המגפה - אם יתן צדקה
ינצל ממיתה כמו שנאמר וצדקה תציל ממות.

ונראה לרמז כן במילה מַחְצִית זהו ר"ת - צדקה תציל ממות,
והאותיות שנשארו הם חי, והיינו שע"י הצדקה ניצל ממות וזוכה לחיים.

* כל העבר על הפקדים מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה יִתֵּן תְּרוּמַת
יי': (ל' י"ד)

וכתב בעל הטורים, מבן עשרים שנה. ס"ת המן - שבא להכריע שקלים
של המן.

ונראה לרמז כן במילים עֶשְׂרִים שָׁנָה, זהו ראשי תיבות.

רמז - נותנים ישראל שקליהם - מכריעין על שקלי המן.

* וַיֹּאמֶר אֱהָרֹן אֶל יִחִיר אֶף אֲדֹנָי אֵתָּה יְדַעְתָּ אֶת הָעָם כִּי בָרַע
הוא: (ל"ב כ"ב)

וכתב בעל הטורים, כי ברע. אותיות ערב, שערב רב גרמו להם לעשותו.
ונראה לרמז כן במילים כִּי בָרַע הוא, זהו ראשי תיבות.

כי יד ערב רב במעל - ויעשו העגל אלוהים.

* בַּיּוֹם וּבַיּוֹם יִשְׂרָאֵל אֹת הוּא לְעָלֶם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים וּגּו' וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׁ: (ל"א י"ז)

וכתב דעת זקנים, וביום השביעי שבת וינפש. אומר הרב יהודה חסיד
שמכאן יש רמז לנשמה יתירה בשבת, קח סופי תיבות הללו ויהיו
שתיים. (תנחומא פ' זו) וכתב האור החיים הקדוש, עוד יתבאר על פי
דבריהם ז"ל (ביצה ט"ז). שאמרו שביום שבת באה נשמה יתירה
לישראל כרמז באמרו שבת וינפש.

ונראה לרמז כן במילים שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׁ, זהו ראשי תיבות.

שיש ביום שבת תוספת נפש יתירה - והארת פנים.

ומובא בגמרא בביצה דף ט"ז. אמר רבי שמעון בן לקיש: נשמה יתירה
נותן הקדוש ברוך הוא באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה
הימנו, שנאמר שבת וינפש, כיון ששבת ווי אבדה נפש.

ונראה לרמז כן במילים שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׁ, זהו ראשי תיבות.

א: וכיון שעוברת שבת - פורחת תוספת נפש יתירה באדם.

ב: ובמוצ"ש פורחת נשמה יתירה - תחזור שוב ביום שבת.

סיפור שבועי

בית צדיקים יעמוד

רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל ראב"ד העדה החרדית ורב שכונת זכרון משה בירושלים. מחבר הספרים אבן ישראל, בשכונת זכרון משה שבה מונה לכהן כרב השכונה, התגוררו בה אנשים פשרניים שהכתרתו של הרב היתה לצנינים בעיניהם, הללו חששו שהשכונה ובתי הכנסת יהפכו למבצר חרדי, עד שייאלצו לעזוב את מקום מגוריהם ולכן הציקו רבות לרב. סיפור נורא התלווה לרכישת דירת הרב בשכונה, הדירה נקנתה בזול, מפני שבאותה תקופה ירדו מחירי הדירות באופן משמעותי ביותר, והנה למרבה הפלא, לאחר כמה ימים מרכישת הדירה, המחירים עלו באופן משמעותי ביותר. אי לזאת חפץ בנו של בעל הבית שדירתם הנוספת היתה בקומה העליונה והיה חילוני מובהק ושונא דת, לחזור מהמכירה שכבר נחתמה כדת וכדין, וכדי להפעיל לחץ שיקיימו את רצונו, החל הלה להציק לרב ולבני ביתו בכל מיני אופנים. והרב לא נלחץ, וניסה לפייסו ואף גם וויתר על זכויות רבות בדירה שמן הדין כבר היו שלו, כגון על החצר, וחלקו בגג, ובמחסן, ועוד, ואף על פי כן לא נחה חמת המציק, אכן כאשר נטל בנו של בעל הבית - מתאב הממון את החצר, לא נותר לרב מקום להקים סוכה כהלכתה, רק מסביב לבית השתרע שטח ריק, שטח זה נוצל עכשיו לבניית מרפסת צמודה לבית, שם הוחלט להעמיד את הסוכה, כאשר נודע הדבר למציק רע המעללים, הלך לעירייה והלשין על הרב שבנה ללא רישיון והזמין אותם שיהרסו את מרפסת הסוכה, וכאן ראו עין בעין את חסדי הקב"ה הוא ונסיו, שלא יאונה לצדיק כל און. כאשר הגיעו פקחי העיריה להרוס את המרפסת, פגשו באביו של המציק שדר בקומה השניה של הבנין, וכבודור ההפלגה, לא הבין הלה את לשונם והם לא הבינו את לשונו, וחשב שבאו להרוס את ביתו, מה עשה? הלך טרח ועמל ובעצמו הביא עדים שהעידו כי הבנין עמד כבר לפני תש"ח, אי לכך אינו בר הריסה מבחינה חוקית, הפקחים קיבלו משום מה את דבריו והלכו לדרכם, ולרב ולמשפחתו היתה הרווחה. כאשר נודע למציק כי מזימתו נכשלה, מה עוד שאבא שלו הוא שגרם זאת, בערה בו חמתו להשחית, ובחרונו הגיע אל הרב ואיים עליו שאם עד שלשה ימים לא יבטל את הקניה, ויעזוב את הדירה ירצחנה נפש רח"ל, ובמלא גרונו זעק או אני או אתה!!! פני הרב נשארו שלוות ושום פחד לא התעורר בלבו, וכאשר נשאל אם זקוק הוא לליווי של שומרים עד יעבור זעם, ואם אינו מפחד להשאר לבד בבית ללא שמירה, השיב בבטחה ממה יש לפחד? שומר ישראל שומר את ישראל, ב"ה יש לי מזוזה בביתי ואין ממי לפחד, רק מבורא עולם. למחרת כאשר הגיע הרב לתפילת ותיקין בזכרון משה, נתבשר בבשורה הנוראה, והיא כאשר חזר המציק ברכבו לעיר מגוריו 'תל אביב' לאחר איומיו הרצחניים, התנגש בדרך במשאית עמוסה בעמודי ברזל, פיו הכשילו' הוא נפח את נשמתו כאשר עמודי ברזל חדרו לגופו ונקבוהו ככברה. כאשר נאמן ביתו רבי אפרים שטרן התבטא בהזדמנות לפני הרב ואמר שמהסתם נהרג אותו מציק מפני שפגע בכבודו, ושהעולם אומרים שרואים בזה עין בעין את יד ה' שפגעה באותו אדם רע מעללים, כי הקב"ה תובע את כבודם של יראיו, נותר הרב ממקומו והשיב, למה תדברו הבלים? ראו נא עד היכן תאוות ההמון למצוא מופתים... הלא אדם זה היה מחלל שבת, ומחלל שבת דינו במיתה, ואכן נקבוהו מוטות הברזל ככברה, ואף שד' מיתות ב"ד בטלו, אבל דין ד' מיתות לא בטל, ואם כן כשרואים אדם שעובר עבירה שחייבים מיתה עליה, ואכן נענש, מה שייך עוד לדון בסיבת עונשו, הלא פשוט הוא ומה לנו לחפש אמתלאות במקום שחז"ל הקדושים דיברו מפורשות. רבי ישראל יעקב בן אהרן ודבורה פישר זצ"ל נלב"ע כה אדר א תשס"ד. ת.נ.צ.ב.ה. [דברי חיים]

פינת ההלכה

אמירה לנכרי [י"ח]

בפעם הקודמת הבאנו את ב' קושיות הר"ן, מדוע בכיבוי דליקה אסור לישראל עצמו לכבות, והרי הוא מלאכה שאינה צריכה לגופא, ובמקום פסידא לא גזרו רבנן, ועוד קשה מדוע גם איכא איסור אמירה והרי הוא שבות דשבות. ומתוך הר"ן תחילה על הקושיה הראשונה וז"ל, ואפי' על ידי נכרי נמי דתנן בפ' כל כתבי (דף קכא א) נכרי שבא לכבות אין אומרים לו כבה ומוקמינן לה כר"ש י"ל שאני כבוי דכיון דאם היה צריך לגופו היה אסור מן התורה ואין הכל בקיאי לחלוק בין מלאכה הצריכה לגופה לשאינה צריכה מש"ה אסרי רבנן אפי' במקום פסידא, ובהבנה ראשונית כוונת הר"ן דלגבי כיבוי שייך במקום אחר אופן של מלאכה הצריכה לגופה, ואם נתיר כיבוי דליקה יבואו אנשים גם להתיר במקום אחר כיבוי גחלים באופן שצריך לגופו ויעבור על איסור תורה, לכן אסורים מלאכת כבוי, משא"כ לגבי צנור שעליו בו קשקשין שממעך ברגלו שבכל אופן ככה"ג הוא כלאחר יד ואין חשש תקלה התירו, וע"ז ממשיך הר"ן לבאר שעדיין קשה הקושיה השניה מדוע אסור לומר לנכרי לכבות, והרי באמירה לנכרי בכל אופן זהו איסור דרבנן ולא שייך אופן של איסור דא"ל ומדוע בזה אסור, והרי במקום פסידא לא גזרו איסור דרבנן, וע"ז מתוך הר"ן וז"ל ואפילו ע"י נכרי נמי אסרו לפי שמתוך שאדם בהול על ממונו אי שרית ליה ע"י נכרי אתי לכבויי איהו גופי', והיינו דלגבי שריפה החמירו רבנן אמירה לנכרי משום שאדם בהול על ממונו, ואם יתירו אמירה לנכרי בסוף יבוא אדם לכבות בעצמו, ולכן החמירו גם אמירה לנכרי, דאז אדם נבדל מענין הכיבוי לגמרי ולא יבוא לכבות בעצמו. אולם צ"ב דברי הר"ן מדוע אסור אמירה לנכרי לכבות מצד חשש שמא יבוא לכבות, והרי הוא גזירה לגזירה, הגזירה הראשונה הוא החשש שמא יבוא לכבות בעצמו כפי שביאר הר"ן, ועוד שבכל כיבוי הוא מלאכה שאינה צריכה לגופה וגוזרים אטו מקום שצריך לגופה, וא"כ קשה מדוע אסור אמירה לנכרי והרי הוא גזירה לגזירה. ובשבוע הבא נבאר זאת. [מאי שבת]

העלון מוקדש

לעילוי נשמת
**נורית בת
מרים ע"ה**

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה
* נורית בת רומיה * שרה בת אילה
* אילה בת שרה * יהודית בת שרה
* פינחס אליהו בן דינה
לזיווג הגון: * רפאל בן שרה * נתנאל בן מרים

* יוסף מאיר בן גאולה ויקי
* משה בן שרה וב"ב
* נעמה בת שושנה
* חדווה בת ברכה
* גאולה גילה בת מזל
* יוסף חיים בן דבורה
* שלמה בן נורית
* אביאל אברהם בן מזל